

Andželikas Rudņickas "Ukrainas Visums"

Zinātnes Vēstnesis, 2010, 8.novembris

Māksliniece no Kijevas Andželika Rudņicka ar oriģināla žanra mākslas darbiem priecē un sajūsmina skatītājus tālu pasaulē. Tagad arī Rīgā. 2010. gada 21. oktobrī **Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka sadarbībā ar Ukrainas Republikas vēstniecību Latvijā atklāja A. Rudņickas mākslas izšuvumu izstādi "Ukrainas Visums"**. Lai apliecinātu savu cieņu stiprai radošai personībai, pulcējās daudz Ukrainas mākslas cienītāju.

Runājot par Ukrainu, bieži domājam par tās sievišķīgo būtību. Politikā – atceroties Francijas karalieni Annu un Turcijas sultāna Suleimana Lieliskā mīļoto sievu Roksolanu. Domājot par rakstniecēm – Ļesju Ukrainku, Marko Vovčoku (Marija Vilinska), Olgu Kobiļansku, par aktrisēm – Mariju Zaņkovecku un Solomeju Krušeļņicku. Iepriekšējais gadsimts Ukrainai devis slavenas mākslinieces – Katerinu Bilokuru, Mariju Primačenko, Tatjanu Jablonsku. Protams, ar savu neatkārtojamo mākslu šeit noteikti jāpiemin arī Andželika Rudņicka.

Vispirms Andželika Rudņicka sajūsmināja Ukrainu kā estrādes zvaigzne. Viņai pieder 5 mūzikas albūmi ukraiņu un franču valodās, vairāk nekā 15 videoklipu un tūkstošiem pielūdzēju. Viņa bija populārā ikdienas televīzijas mūzikas projekta "Teritorija A" autore un vadītāja, atklājot skatītājiem jaunus ukraiņu mūzikas izpildītājus. Raidījuma bija augsts reitings.

Par Andželiku Rudņicku kā mākslinieci mēs uzzinājām 2004. gadā, kad viņa smagi saslima. Paralīzes piesaistīta gultai, tieši vissmagākajā periodā viņa pretsvarā slimībai, asām sāpēm un vientulībai izveidoja savu Visumu, papildītu ar košām krāsām, seniem simboliem un dzīvi apliecinošu spēku. Bet galvenais – ar jūtu dziļumu, talantu un optimismu. Andželika domā ciklos, darbu sērijās, kas kā lappuses veido grāmatas nodaļas, bet šīs nodaļas savukārt veido traktātu par īstu Ukrainas pasaules uztveri. Tajā apvienoti vienā veselā gan Tripoles, gan Kijevas Krievzemes kultūras, skitu ornamentu, Podoļskas kāzu ruņņiki un poļu tautas svētbildes. Šajā Visumā ir pasaules kultūru ietekme – indiešu, tatāru, krievu, poļu, lietuviešu, ebreju, turku, austroungāru, rumāņu, kas savukārt ietekmējušās no ukraiņu kultūras.

Andželikai Rudņickai izdevās tautisko izšuvumu pārvērst par mūsdienīgu mākslu. Šo tehniku māksliniece nosauca par izšuvumu glezniecību. Viņas darbi, balstoties uz tautas mākslas gadsimtu tradīcijām, ir absolūti autordarbi, absolūti ukraiņiski un tai pašā laikā moderni un multietniski.

Izstādes atklāšanā LU Akadēmiskās bibliotēkas direktore *Dr.h.c. philol.* Venta Kocere analizēja vairākus mākslinieces daiļrades posmus, dodot iespēju skatītājiem dziļāk izprast unikālos darbus.

Ukrainas pagaidu pilnvarotais lietvedis Latvijā Aleksandrs Kušnirs izteica patiesu prieku par iespēju parādīt Latvijā Andželikas Rudņickas izstādi, kas jau ir apceļojusi daudzas valstis un ieguvusi lielu atzinību.

Latvijas Ukrainu biedrības priekšsēdētājs Viktors Stefanovičs pateicās izstādes veidotājiem par iespēju Latvijā dzīvojošajiem ukraiņiem baudīt Ukrainas mākslu – Ukrainas Visumu.

Andželikai Rudņickai ir bijušas vairāk nekā desmit personālizstādes: Ukrainā, Francijā, Beļģijā, Holandē, Ungārijā, Rumānijā, Bulgārijā, Serbijā, Melnkalnē, Maķedonijā, Lietuvā un Igaunijā. Mākslas darbi neatrodas darbnīcā vai privātkolekcijās, bet nemitīgi ceļo pa muzejiem, galerijām, festivāliem, no pilsētas uz pilsētu, no valsts uz valsti, nesot pasaulei vēstījumu par ukraiņu kultūru.

Sarmīte Dzilna

